

OPPILAS

Harjoitustehtävä 7.

Jääkautta seuranneet siirtolaiset, norpat

Mietittävä

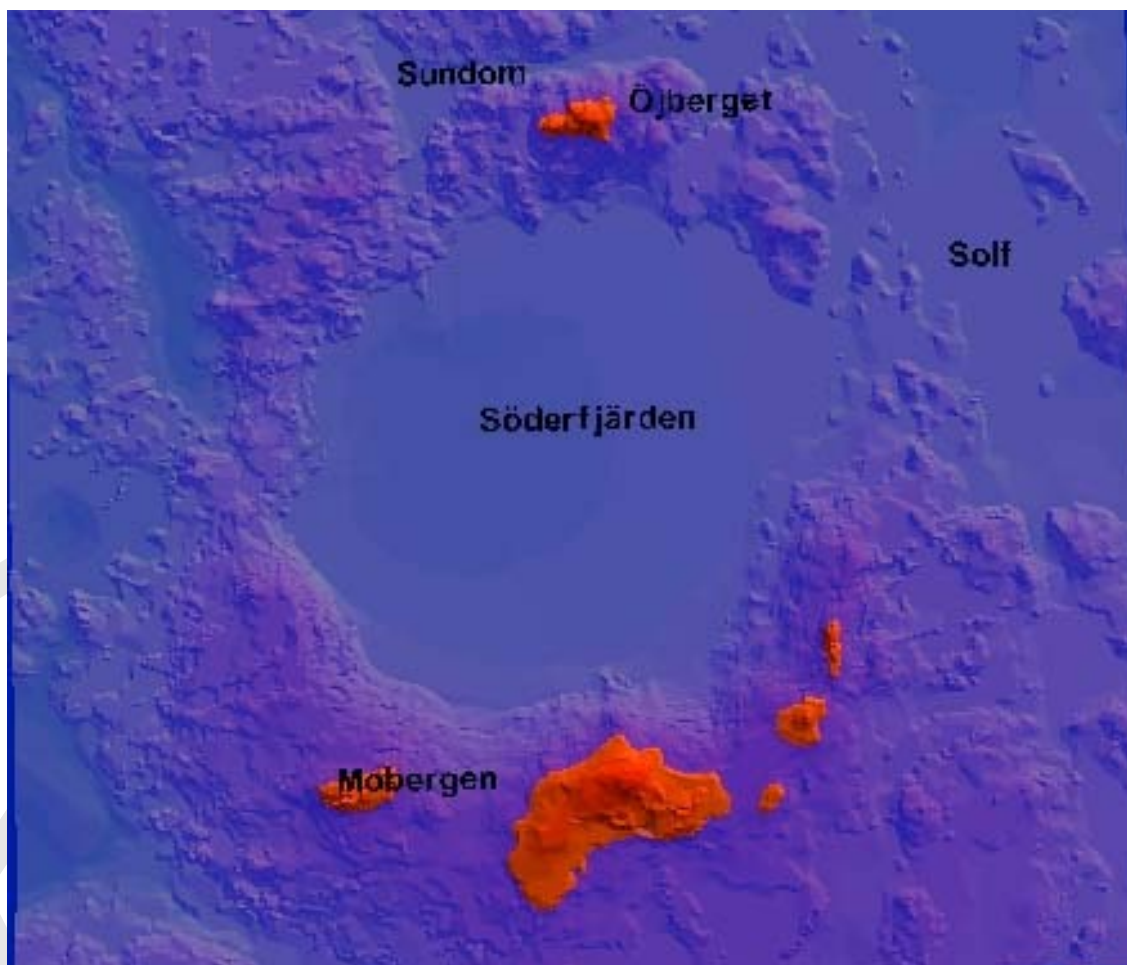
- Tutkkaa Vaasasta etelään sijaitsevan Söderfjärdenin karttaa. Kartta esittää maisemaa 3 800 vuotta sitten. Öjberget oli silloin saari.

Mietittävä

- Kuinka monta metriä merenpinnan yläpuolella Öjbergetin huippu on nykyään?
- Mitä tiedät Öjbergetin asutuksesta?

Tehtävä 1.

1 a. Keskustelkaa tästä ryhmässä.

OPPILAS

Tehtävä 2.

Öjbergetiltä (50 metriä merenpinnan yläpuolelta) voi löytää jälkiä asutuksesta. Öjberget sijaitsee Sundomissa 9 kilometrin päässä Vaasan keskustasta. Alue nousi merestä jo 4000 vuotta sitten. Silloin Öjberget oli pieni saari, joka sijaitsi lähes 30 kilometriä rannikolta.

Öjbergetiltä on löydetty jälkiä kivikautisten ihmisten noin 3 800 vuoden takaisesta elämästä. Siellä asui todennäköisesti kalastajia ja hylkeenpyytäjiä, jotka olivat kotoisin mannermaalta mutta asuivat saarella keväällä ja kesällä, kun kalaa ja hylkeitä oli tarjolla runsaasti.

Erään suuren Öjbergetillä sijaitsevan siirtolohkareen alta on löydetty luola, josta on löydetty jälkiä asutuksesta. Luola tarjosi hyvän suojan säältä ja tuulelta. Kiven alla lämpöä tarjosi tuli, ja ruokaa valmistettiin kaloista, linnuksista ja hylkeistä. Luolasta tuli täysin katettu, jos sen suuaukko peitettiin riu'uksista riippuvilla taljoilla.

Öjbergetin ympäristö on kaunista ja siellä sijaitsee useita satoja vuosia vanhoja kitumäntyjä, kalliomaita, pirunpeltoja ja yksi hiidenkirnu. Arkeologiset tutkimukset ovat osoittaneet, että Öjbergetillä on ollut asutusta jo kivikaudella. Sieltä on löydetty muun muassa hiiltä, kvartsiäämiä, keittokiviä ja poltettuja luita. Radiohiiliajoitus on todennut poltettujen luunsirujen olevan noin 3 800 vuotta vanhoja tai peräisin kivikauden myöhäisemmästä vaiheesta. Keittokivet on selvästi poltettuja, ja niitä on todennäköisesti käytetty hylkeenrasvan poistamiseen.

Vuonna 1987 alueelta löydettiin majan perustuksia, joita tutkittiin arkeologisessa kaivauksessa muutamaa vuotta myöhemmin. Talon perusta on noin 5 m x 5 m, aidattu kivijalka on osittain luhistunut, mutta pohjoisseinä koostuu 60 cm korkeasta kivijalasta. Kivijalka on noin 5 x 5 metriä. Kivijalka on osittain luhistunut, mutta pohjoisseinä koostuu kivistä, jotka on pinottu toistensa päälle noin 60 cm korkeaksi kasaksi. Majan sisäänkäynti sijaitsee kaakkoispuolella. Kaivauksessa löydettiin myös majan keskeltä pyöreä tulisija, jossa oli kivireunus. Tulisijan sisältä ja reunoilta löydettiin hiiltä ja palaneita luunpalasia, mahdollisesti hylkeenluuta. Majan sisäänkäynti oli kaakkoispuolella.

Tulisijan hiiltä on analysoitu hiiliajoituksella. Analyysi todisti, että siellä asui ihmisiä yli 2000 vuotta sitten. Siihen aikaan Öjberget oli ulkosaaristoa. Maja oli todennäköisesti hylkeenpyytäjien ja kalastajien käytössä.

Mietittävää

- Keitä nämä ihmiset olivat? Mistä he tulivat?
- Hylje oli tärkeä saaliseläin alueen ihmisille. Monia hylkeenluita on tutkittu. Mitä hyljelajeja Pohjanlahdesta pyydettiin siihen aikaan?

Faktat L17

Lukekaa **faktat L17** ja pohtikaa.

2 a. Laatikaa

Tehkää hylkeestä veistos käytettävissä olevista materiaaleista. Kuvailekaa hylkeen elämää Itämeressä ja sen jakautumista eri alalajeihin.

2 b. Esitelkää

Kuvailekaa myös hylkeen merkitystä kivikauden, pronssikauden ja rautakauden ihmisille. Tehkää luonnos ja esitelkää se muille.